

Limburg maakt zich sterk

Salk is bestuurlijk kompas voor de komende legislatuur

Hasselt – Vandaag heeft de deputatie aan de provincieraad het SALK-uitvoeringsplan toegelicht. Met het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat engageert de Vlaamse regering zich om in de planperiode 2013-2019 concrete acties en projecten te realiseren die de economische impact van de sluiting van Ford Genk en de toeleveranciers op korte termijn kunnen milderen. Anderzijds wordt met het plan op de middellange termijn een nieuw socio-economisch toekomstperspectief voor onze provincie uitgezet.

De deputatie is de Vlaamse Regering bijzonder erkentelijk voor dit engagement. Doch voor de deputatie is SALK meer dan een operationeel uitvoeringsplan. De deputatie verheft het SALK tot een provinciaal bestuurlijk kompas waarop het reguliere provinciaal beleid, de financiële meerjarenplanning, het provinciaal investeringsbudget, de inzet van de beschikbare financiële reserve van 50 miljoen euro en de LSM-middelen worden geënt. Het cumulatief investeringsbudget is hierdoor een veelvoud van 50 miljoen euro.

De SALK-toets wordt een essentieel element in het provinciaal beleid dat hierdoor een meerwaarde moet genereren voor de realisatie van een performant ondernemersklimaat met nadruk op stimulering van innovatief, duurzaam (klimaatneutraal) en internationaal ondernemerschap en de creatie van nieuwe jobs voor uiteenlopende profielen en competenties.

Salk creëert een middelpuntvliedende kracht

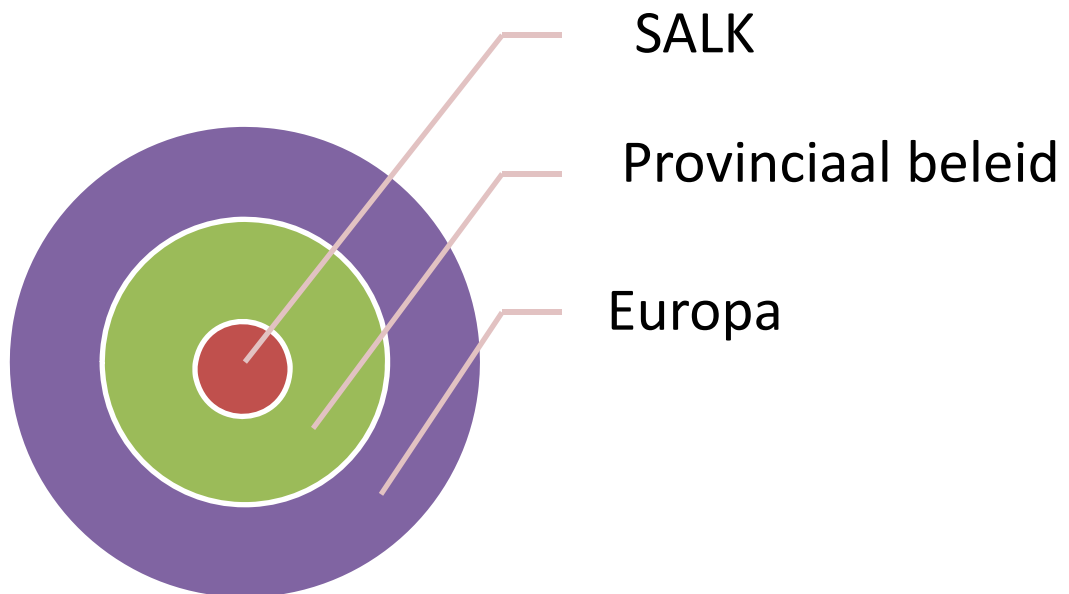
Bij de aankondiging van de sluiting van de Ford-site te Genk heeft de deputatie de Vlaamse regering gevraagd om nieuwe en vooral additionele impulsen aan onze provincie te geven. Deze rechtmatige vraag vindt een grondslag in de bijzonder negatieve impact op het economisch weefsel, die verder reikt dan de Limburgse provinciegrenzen – terzake kan worden verwezen naar de impactstudie van de UHasselt - en op het welvaart- en welzijnsniveau van de Limburgers. De Vlaamse regering heeft de Limburgse vraag onmiddellijk beantwoord met de installatie van een expertengroep onder leiding van prof. Herman Daems. In het rapport van deze expertengroep worden niet alleen de pijnpunten van Limburg en de Limburgse economie blootgelegd, er worden ook een aantal belangrijke sporen getrokken die de Limburgse economie en samenleving op een hoger niveau kunnen tillen. Het V²O-principe en de zeshoek met randvoorwaarden zijn de twee essentiële strategische principes.

Op basis hiervan heeft de Vlaamse regering op 16 juli II. het Salk-uitvoeringsplan bekend gemaakt. Dit plan focust op strategische projecten, geselecteerd op basis van grote veelheid aan ingediende projectfiches. De gehanteerde selectiecriteria hierbij waren:

- passen in de V²O-strategie
- een significante bijdrage leveren aan jobcreatie

- een financiële haalbaarheid
- een Vlaams-provinciaal bestuurlijk draagvlak.

De deputatie beschouwt het SALK-uitvoeringsplan als een sterke kern waarrond het provinciaal beleid als een concentrische cirkel kan worden geweven. Deze verwevenheid uit zich dubbel: de inzet van de beschikbare provinciale reserve van 50 miljoen euro voor de realisatie van de SALK-projecten en –doelstellingen enerzijds en de maximale afstemming van het regulier provinciaal beleid tijdens de legislatuur op de SALK-strategie.

Deze afstemming wordt ingepast in de legislatuurnota, die in november aan de provincieraad wordt voorgesteld. Het provinciaal beleid volgt in deze legislatuur vier grote prioritaire beleidsdoelstellingen:

- **STERK LIMBURG**
  - Limburg verder uitbouwen tot een economisch veerkrachtige regio
- **DUURZAAM LIMBURG**
  - de Limburgse ambitie inzake klimaatneutraliteit omzetten in duurzame welvaartsgroei en duurzaam ondernemerschap
- **SOCIAAL LIMBURG**
  - Het Limburgs welvaarts- en welzijnsniveau handhaven en verbeteren voor elke Limburger

De vierde prioritaire doelstelling richt zich op de oproep in het rapport van de expertenwerkgroep tot *community formation*. De deputatie wil in de komende legislatuur werken aan een provincie die zich profileert als een sterke partner ten aanzien van de andere bestuurlijke niveaus en van alle socio-economische actoren, als een kennis- en dienstverleningscentrum ten behoeve van de Limburgse gemeenten, als een performant en efficiënt bestuur dat ook in een beperkt budgettair kader en na de interne staats Hervorming erin slaagt haar intermediaire bestuurlijke rol maximaal in te vullen.

Salk-toets voor cofinanciering Europese projecten

Een belangrijke opdracht, die in het kennis- en dienstverleningsmodel van de provincie Limburg past, is het medebeheer van de Europese programma's. In uitvoering van het Vlaams-provinciaal partnerschap is Limburg sinds 2000 een belangrijke partner in de programma-uitvoering van het zogenaamde doelstelling 2-programma en van de grensoverschrijdende Interreg-programma's. De Europese programma's hebben sinds 1987 een belangrijke rol gespeeld en zijn ontegensprekelijk een echte hefboom voor de socio-economische ontwikkeling van onze provincie geweest. De Europese subsidies zijn dan ook ingezet voor de realisatie van een veelheid aan projectrealisaties.

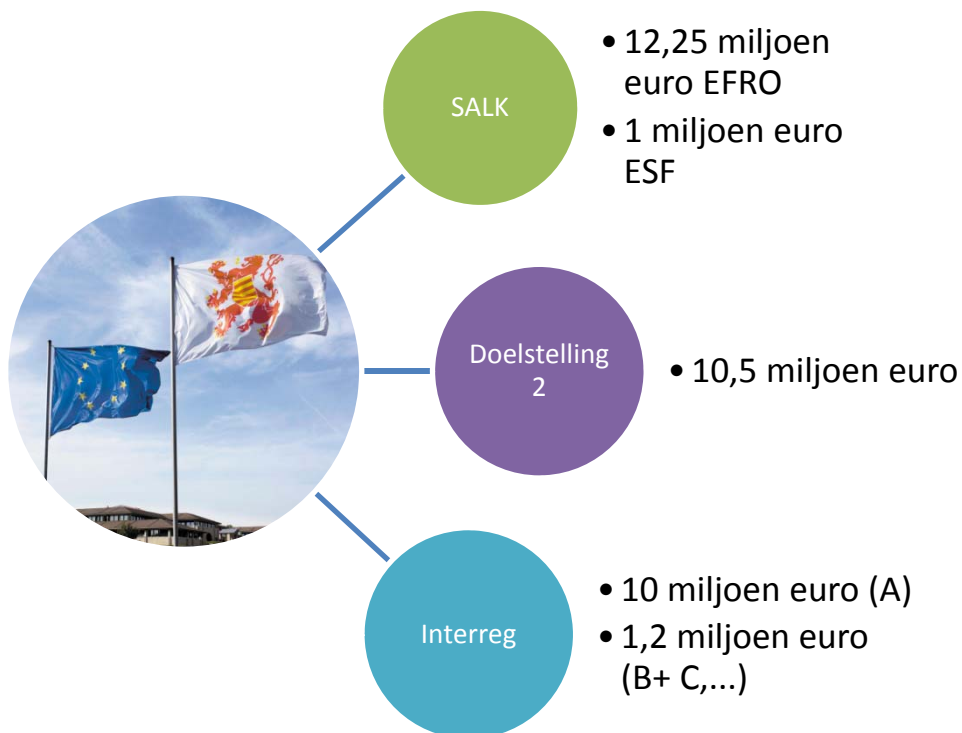
In de nieuwe programmaperiode 2013-2020 heeft de Europese Commissie in het Europees cohesiebeleid een heel sterk focus op Europe2020, d.i. een innovatieve, duurzame en inclusieve groei, gelegd. In de provinciale co-financiering wil de deputatie zich aanvullend en complementair focussen op het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat. Omvangrijke budgetten worden zowel vanuit de provinciale reserve als in het regulier budgettair kader gereserveerd om de SALK-ambitie en –doelstellingen te realiseren. Meer dan ooit moet ook ingezet worden op bedrijfs ondersteuning op het vlak van innovatie, duurzaam ondernemen, exportstimulering en internationaal ondernemerschap:

- Voor het extra toegewezen EFRO-budget van 49 miljoen euro (totaal 66,5 miljoen euro) voorziet de deputatie in de provinciale reserve een cofinancieringsbudget van **12,25 miljoen euro**, exclusief voor de cofinanciering van Europese SALK-projecten
- Voor arbeidsmarktprojecten die via het huidige en het nieuwe ESF-programma en via het ESF-gedeelte van het extra toegewezen Europees budget worden gefinancierd, wordt op de provinciale reserve, **1 miljoen euro** uitgetrokken.
- Voor het Limburgs aandeel op het reguliere doelstelling 2-programma Vlaanderen wordt in de meerjarenbegroting **10,5 miljoen euro** ingeschreven.
- **10 miljoen euro** wordt gereserveerd op de provinciale meerjarenbegroting voor de provinciale co-financiering van de grensoverschrijdende Interreg-projecten van de Euregio Maas-Rijn en van de Grensregio Vlaanderen-Nederland - deze programma's zijn bijzonder belangrijk op de link met innovatieve en economische hotspots, zoals Eindhoven, Leuven, Luik en Maastricht te kunnen leggen
- Verder voorziet de deputatie een cofinancieringsbudget van **1,2 miljoen euro** voor transnationale samenwerking en projectontwikkeling in thematische programma's zoals Life+

In totaal reserveert de deputatie voor deze legislatuur een budget van bijna 35 miljoen euro om projecten, die passen in de SALK-strategie, te cofinancieren. Deze middelen moeten ervoor zorgen dat een veelvoud van subsidies kunnen worden ingezet voor concrete projecten die een meerwaarde genereren voor

- De realisatie van een performant ondernemersklimaat met nadruk op stimulering van innovatief, duurzaam (klimaatneutraal) en internationaal ondernemerschap

- De creatie van nieuwe jobs voor uiteenlopende profielen en competenties
- Een verbeterde werking van de arbeidsmarkt

SALK-strategie gefinancierd vanuit Europa + Vlaanderen + LSM + (provincie)³

Bij de aankondiging van de sluiting van Ford Genk heeft de deputatie onmiddellijk gesteld 50 miljoen euro uit de provinciale financiële reserve af te zonderen voor de medefinanciering van projecten die bijdragen aan het socio-economisch herstel.

In het kader van de opmaak van de financiële meerjarenbegroting 2014-2019 voorziet de deputatie bijkomend op de functionele beleidsenvelopes een hele reeks van uitgaven – werking en subsidies– die in min of meerdere mate een bijdrage leveren aan de SALK-strategie.

Terzake kan ook worden verwezen naar de geprioritiseerde investeringen in het provinciaal technisch onderwijs die in de provinciale investeringsenveloppe zijn opgenomen.

Ook met LSM-middelen zijn de voorbije jaren veel middelen vrijgemaakt voor de medefinanciering van strategische projecten o.m. op het vlak van zorg, clean tech, energyville, acquisitie,... Deze inspanningen zullen maximaal worden gecontinueerd.

Limburgs economisch clusterbeleid richt zich op versnelde doorbraken

Met het V²O-principe erkent het rapport van de expertenwerkgroep dat de Limburgse focus op de speerpunteneconomie een juiste en weldoordachte keuze is. Bestaande speerpunten dienen echter te worden versterkt, de ontwikkeling van relatief nieuwe speerpunten dient te worden versneld en sterke groeisectoren dienen te worden ontwikkeld. Het uitvoeringsplan heeft dit vertaald in de zogenaamde businesscases.

De deputatie ondersteunt maximaal deze strategische beleidslijn en affirmeert haar beleid maximaal op het V²O-principe door het aanhouden van een selectieve focus op bepaalde clusters. Deze focus moet leiden tot de realisatie van een sterk omgevingskader voor nieuw en innovatief ondernemerschap en voor jobcreatie.

Bijkomende doelstelling is de verdere uitbouw van de Limburgse kenniseconomie en de reverse van de braindrain. De inzet op een verhoogde deelname van de Limburgse jongeren aan het universitair past hierin naadloos. De organisatie van de rechtenopleiding van UHasselt – waarbij vanuit LSM de nodige middelen zijn vrijgemaakt – is alvast een succesvol voorbeeld dat aantoont dat het aanbieden van een universitaire opleiding in de provincie, de participatie van Limburgse jongeren aan deze opleiding bevordert. In navolging van de rechtenopleiding engageert de deputatie zich om middelen – ten bedrage van **13,5 miljoen euro** - ter beschikking te stellen voor de organisatie en de fysieke locatie van de universitaire opleiding handelswetenschappen UHasselt.

De gestelde focus op de kenniseconomie impliceert geenszins dat geen beleidsmatige aandacht aan de eerder klassieke economische maaksectoren wordt gegeven. Integendeel. De Limburgse maakindustrie, geschraagd door grote ondernemingen maar vooral door vele kleine en middelgrote ondernemingen, blijft van onschatbare waarde op het vlak van waarde- en jobcreatie. Het economisch klimaat noodzaakt overheid om in het flankerend economisch beleid een versnelling hoger te schakelen. De deputatie is dan ook bijzonder verheugd met de middelen die worden voorzien voor

- Het strategisch onderzoekscentrum Maakindustrie
- De versterking van het Innovatiecentrum voor innovatie- en exortstimulering
- Het Ondernemersplatform
- Een versterkt acquisitiebeleid
- Extra financiële producten bij LRM, specifiek voor KMO's.

In het kader van haar decretale opdracht inzake ruimtelijke planning zal de deputatie versneld werk maken van de versnelde invulling van haar taakinstelling inzake de planning van nieuwe bedrijventerreinen. Op basis van de VITO-studie, die momenteel wordt uitgevoerd, zullen, op basis van diverse parameters, potentiële locaties voor nieuwe economische ruimte in kaart worden gebracht. Door de inzet van **1 440 000 euro** uit de provinciale reserve, wordt het traject voor de opmaak van 4 extra provinciale uitvoeringsplannen voor regionale bedrijventerreinen in de vastgelegde economisch knooppunten of kleinstedelijke gebieden opgestart. Tegelijkertijd wordt de provinciale ondersteuning aan lokale besturen voor de planning en ontwikkeling van lokale bedrijventerreinen geïntensifieerd.

Deze planvorming dient te worden beschouwd als complementair op het concreet ontwikkelings- en ondersteuningsbeleid van de dienst ruimtelijke economie van POM Limburg. Met een totale provinciale subsidie van bijna 3,8 miljoen euro zal actief worden ingezet op de verdere ontwikkeling van het ENA en op de kwalitatieve en duurzame inrichting en ontsluiting van de Limburgse bedrijventerreinen. Op het vlak van de digitale ontsluiting via het glasvezelnetwerk is Limburg stiefmoederlijk behandeld. Samen met de providers zal een knelpuntenanalyse (**400 000 euro**) worden gemaakt zodat daarna een concreet actieplan kan worden opgemaakt.

De actuele verzuchting van het bedrijfsleven inzake de lange vergunningenprocedures wordt beantwoord via een versterking van het provinciale dienst ruimtelijke ordening zodat nog meer kan worden ingezet op het Vlaamse beleidskader inzake de versnelling van investeringsprojecten, waarbij de gouverneur optreedt als turbomanager.

De deputatie focust op strategische projectontwikkeling via Limgrond. Hiervoor wordt ruim 2 miljoen euro vrijgemaakt.

Bouwsector

De vele Limburgse bouwondernemingen hebben reeds jaren een sterke positie op de Vlaamse bouwsector verworven. Vakmanschap, kennis omtrent het gebruik van gespecialiseerde bouwmaterialen en de toepassing van innovatieve technieken inzake duurzaam bouwen en energie-efficiëntie, maken van deze sector een sterk economisch Limburgs speerpunt waarin vele jobs met o.m. technische profielen, worden gecreëerd.

Om de niche van de woningbouw te ondersteunen in de toepassing van de nieuwe Europese verplichtingen inzake energieneutraal bouwen, dient de sector zich verder te specialiseren en te transformeren in een bouw-milieucluster.

Op het vlak van duurzame woningrenovatie wordt daarom naast de in SALK geplande renovatieprogramma's van de Kantonnale Bouwmaatschappij Beringen en van Nieuw Dak Genk, in Limburg een proeftuin voor woningrenovatie uitgebouwd. Door de inbreng van **3,4 miljoen euro** in een rollend fonds voor de renovatie van woningen wordt de kwaliteitsvolle en energetische woningrenovaties in onze provincie ondersteund. Bijkomend wordt een kennisplatform opgestart zodat kennis en expertise van de proeftuin wordt opgebouwd, geborgen en naar de sector verspreid. Deze proeftuin moet op termijn hefboomen creëren aan de vraag- en aanbodzijde om de stap te zetten naar een volumemarkt voor doorgedreven energetische renovaties. Naast de beoogde maatschappelijke en ecologische impact, zal dit leiden tot meer werkgelegenheid in een meer competitieve bouwsector.

Voor praktijkgerichte opleiding en onderzoek en voor een sterkere en snellere transfer van kennis en innovatie in de sector cofinanciert de deputatie, aanvullend op de 1 miljoen euro gereserveerde EFRO-subsidie, met **750 000 euro** de bouw van een nieuwe Construction Academy.

Medtech/Biotech - zorg economie

De voorbije jaren is in onze provincie een sterke kiem gelegd voor de ontwikkeling van de sector van de life sciences en healthcare die ook in het SALK-rapport als belangrijke speerpunten naar voor worden geschoven. Biotech, medtech en care zijn drie deeldomeinen waarop sterk is gefocust. Naast een sterke structurele platformwerking, waarvan LifeTechLimburg de motor is, zijn op het vlak van Care en Cure meerdere innovatieve en op Vlaams niveau baanbrekende projecten uitgevoerd. Op infrastructureel vlak biedt de incubator Bioville ruimte aan nieuw hoogtechnologisch ondernemerschap en kennisintensieve jobs. Met de uitbreiding van Bioville wordt nog meer ruimte gecreëerd voor innovatie en kennisontwikkeling in deze sector.

Om de groei- en ontwikkelkansen verder vanuit de reeds aanwezige bouwstenen te ontwikkelen en om onze provincie te laten excelleren en accelereren in bepaalde niches, zet de deputatie, aanvullend op de SALK-middelen, **2,4 miljoen euro** in voor:

- De verdere uitbouw van het medisch wetenschappelijk onderzoek via het Limburg Clinical Research Programma (LCRP) – samenwerking UHasselt – ZOL en Jessa
- Uitbouw van de VIB groep in UHasselt in de niche immunologische ziekten
- Uitbouw van de proeftuin Careville voor het uittesten van nieuwe zorginnovaties in de ouderenzorg

De toenemende vraag naar een kwaliteitsvolle zorgverlening is niet alleen een zaak van onderzoek en investeringen maar ook van personeel. De Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij Limburg heeft berekend dat in de Limburgse zorgsector jaarlijks ongeveer 2 000 nieuwe medewerkers nodig zijn. De invulling van deze nieuwe arbeidsbehoefte in de zorgsector is echter geen sinecure.

Om de arbeidsbehoefte in deze sector in te vullen heeft POM Limburg, samen met de VDAB, de zorgsector en de onderwijsinstellingen, diverse initiatieven uitgewerkt. Deze initiatieven zijn reeds succesvol toegepast en dienen te worden gecontinueerd. Bovenop de platformwerking bij POM Limburg voorziet de deputatie **2.700.000 euro** voor

- het realiseren van een verhoogde instroom van nieuwe zorgmedewerkers via o.m. collectieve instroom, innovatieve opleidings- en vormingstrajecten
- een impulsprogramma voor stageplaatsen: een collectief stagecoördinatiecentrum voor kwalitatieve stages voor alle zorgberoepen
- het ondersteunen van innovatieve arbeidsorganisaties en arbeidsformules in de zorg
- de promotie van de zorgsector met de campagne Werkgoesting in de Zorg
- de deelname aan de proeftuinwerking Care Ville
- de ondersteuning van de gemeenten in hun zorgstrategische planning

Vrijetijdseconomie

Met 4 miljoen overnachtingen en 1,1 miljard euro omzet heeft het toerisme voor onze provincie een groot economisch potentieel. De deputatie kiest resoluut voor de strategische versterking van de toeristische waardeketen en professionalisering van het toeristische ondernemerschap.

De geografische positie van Limburg in de Euregio met een markt van meer 40 miljoen mensen en de kansen voor cross-overs naar cultuur en erfgoed zullen hierbij worden ingezet als troeven en bouwstenen voor een geïntegreerd toeristisch beleid om van Limburg een unieke vakantiebestemming te maken. Voor deze Euregionale marketing en de organisatie van grote culturele evenementen met een Euregionale uitstraling wordt **250 000 euro** gereserveerd.

Om de toeristische positionering te versterken reserveert de deputatie **4 miljoen euro**. Hierbij wordt ingezet op drie thema's:

- Mijnerfgoed: een sterkere toeristische ontsluiting van de mijnsites als unieke sites voor outdoor beleving
- kindvriendelijk erfgoed: het verder ontwikkelen van de onderscheidende en unieke beleving van het aanwezige erfgoed (Bokrijk, Gallo-Romeins museum, kastelenlandschap,...) voor gezinnen teneinde het segment van het weerongebonden erfgoed te versterken
- Landschapsbeleving: de verdere positionering van Limburg als een aparte en authentieke vakantiebestemming op het vlak van eco-toerisme (50 tinten bronsgroen)

Essentieel in de toeristische ontwikkeling van onze provincie is de versterking van de competitiviteit van het toeristische ondernemerschap. Aanvullend op de Europese EFRO-subsidie van 5 miljoen euro voorziet de deputatie een bijkomend krediet van **1.250.000 euro** voor een ondersteunend impulsbeleid ten aanzien van de toeristische ondernemers.

- Verbetering van de kwaliteit van het logiesaanbod via een gerichte subsidiëring
- Financiële impulsen voor innovatie
- Facilitering van de toeristische ondernemers op het vlak van ruimtelijke ordening
- Oprichting en uitbouw van een R&D centrum 'Tourville' dat het ondernemerschap in de vrijetijdseconomie kan faciliteren
- Oprichten van een leerhotel waarbij een professionele leeromgeving wordt gecreëerd voor on-the-job-training zodat nieuwe potentiële medewerkers beter worden opgeleid voor een tewerkstelling in de sector van de vrijetijdseconomie
- Het versneld inzetten van de Kwaliteitsscan voor de Limburgse logiesector zodat aanpassingen op maat van de consument snel kunnen worden doorgevoerd

Twee toeristische producten krijgen met een financiële input van **2.5 miljoen euro** bijzondere aandacht, m.n. het fietsroutenetwerk en het Domein Bokrijk. Om het onderscheidend vermogen van het Limburgs fietsroutenetwerk te behouden wil de deputatie in het provinciaal toeristisch beleid meer inzetten op de kwaliteit en de outdoor beleving van dit uniek toeristisch product. Voor een belevingsvolle landschapsbeleving op en naast het succesvol fietsroutenetwerk worden daarom een

aantal landmarks gecreëerd. Investeren in beleving is ook de doelstelling voor het provinciaal Domein Bokrijk. Door de uitbouw van een belevingsvolle, weersongebonden dagattractie, die gezinnen met kinderen via een hedendaagse en interactieve publiekbenadering laat kennismaken met het openluchtmuseum, kan de marktpositionering van het grootste openluchtmuseum van Vlaanderen worden versterkt. We wensen te investeren in de uitbouw van een plek van permanente beleving rond het baanbrekend vakmanschap (ambachten zoals smid, pottenbakker, lederbewerker, ...) in de historische setting van Bokrijk. Bedoeling is dat je daadwerkelijk binnenstapt in een atelier, zelf de handen uit de mouwen slaat en, als bezoeker van de 21ste eeuw, het authentieke verhaal beleeft. Hierop verder bordurend willen we, samen met hedendaagse designers/ondernemers een Bokrijk-label ontwikkelen om authentieke producten aan te passen aan de smaken en vormgeving van nu. Iets hoeft niet oud te zijn om authentiek te zijn.

Fruitteelt / Land- en tuinbouw

Vlaanderen en in het bijzonder Limburg is een topregio inzake de productie van hardfruit. Deze positie is verworven dankzij het innovatief ondernemerschap van de fruitsector – o.m. gestimuleerd dankzij het baanbrekend onderzoek van pcfruit als hét Vlaams kennis- en onderzoekscentrum voor de fruitteelt, een sterke coöperatieve structuur voor de afzet en intensieve internationale promotie op buitenlandse markten.

De genoemde positie staat echter onder toenemende druk door de professionalisering in andere concurrerende (Europese) regio's. Het concurrentievoordeel dient te worden versterkt door de productieomstandigheden en de output te optimaliseren, o.m. via technische optimalisatie en mechanisatie en door cross-overs te maken naar food en farma. In totaal reserveert de deputatie hiervoor **1,5 miljoen euro**.

Pcfruit start een onderzoekstraject om de technologische mechanisatie, de robotisering en toepassing van ICT-technologie te maximaliseren zodat technische activiteiten en waarnemingen in het fruitbedrijf efficiënter kunnen worden uitgevoerd zodat de productiekost daalt. Concreet betreft het GPS gestuurde gewasbescherming en smartphone applicaties in functie van teeltopvolging.

De cross-over naar food en farma creëert nieuwe economische kansen voor de ontwikkeling van bepaalde niches. Fruit bevat een hoog aantal en gehalte aan waardevolle stoffen die zowel door hun smaakeffect, hun nutritionele kwaliteiten (gezonde suikers) als hun positieve effecten op de gezondheid (anti-oxidantia, polyfenolen, vitaminen, vezels, ...) de interesse wekken van de consument en voedselverwerkende bedrijven (zuivel, fruitsappen, salades, ...). Het resultaat zou een verhoogde consumptie van vers of verwerkt fruit moeten zijn, waarbij omwille van toegevoegde waarde omwille van de voedingsstoffen een meerwaarde voor het fruit (eventueel bepaalde sorteringen), voor de nevenstromen van het fruit (schil, ...), of het product waarin fruit wordt verwerkt, kan gerealiseerd worden.

De link naar farma sluit dan weer volledig aan bij de positionering van onze Limburg als gezondheidsregio. Recent onderzoek wijst erop dat langdurige opname van diverse bioactieve moleculen, aanwezig in diverse fruitsoorten, de ontwikkeling van neurodegeneratieve ziekten kan vertragen. Het is niet de bedoeling om intensieve klinische studies terzake uit te zetten doch om een nieuwe nichemarkt op basis van bestaande onderzoeken en literatuurgegevens af te bakenen.

Tot slot wordt in pcfruit onderzoekscapaciteit vrijgemaakt voor de uitbouw van een onderzoekscentrum voor de wijnbouw.

Met een totale financiële input van **1,625 miljoen euro** wordt innovatiestimulering en de exploratie van nieuwe niches ook in de andere segmenten van de Limburgse land- en tuinbouw nagestreefd.

De deputatie zet in op de versterking van het Limburgse tuinbouwpotentieel en dit onder de vorm van een “Groenten Innovatie Fonds (GIF)”. Het GIF wordt aangewend voor projecten inzake nieuwe teelten met potentieel voor hoogwaardige valorisatie en de valorisatie van nevenstromen.

Het Agropoliscentrum is een belangrijke en noodzakelijke eerste stap bij de ontwikkeling van de site. Het Agropoliscentrum fungeert als een incubatiecentrum en een dienstverleningscentrum op het agrarisch bedrijventerrein. Er wordt ondermeer een bezoekerscentrum ingericht, onthaalloketten voor partners als KULeuven en BelOrta. Mogelijkheden voor een satelliet van het Aquacultuurcentrum Vlaanderen worden onderzocht.

Om een klimaatneutraal Limburg te realiseren is een duurzame landbouw essentieel. Een duurzame landbouw draagt niet enkel bij aan een klimaatneutraal Limburg ; het versterkt de agrarische sector bedrijfseconomisch (optimale kwalitatieve bemesting draagt bij tot productefficiëntie en kostenreductie) en het stimuleert tewerkstelling.

Creatieve economie

Om de economische positie van Limburg te verstevigen, werkgelegenheid en welvaart voor de toekomst te kunnen garanderen is het van belang dat de industriële maakeconomie doorgroeit naar een economie aangedreven door kennis en innovatie. Binnen het innovatieproces is creativiteit één van de belangrijkste pijlers. De creatieve economie behoort dan ook vandaag tot één van de meest sterke groeisectoren in Vlaanderen.

De deputatie voert een ondersteunend beleid om de creatieve economie verder tot ontwikkeling te brengen. Diverse initiatieven zijn in het verleden genomen en zijn vanuit de provincie Limburg ondersteund: de Mad-Faculty, de uitbouw van Z33 als experimenteel cultuurcentrum, diverse onderzoeksprojecten inzake design, de uitbouw van een Fabrication Laboratory (een zogenaamd Fablab) op de site van C-mine waar prototypes kunnen worden gemaakt, de oprichting van de platformwerking IDE – Innovation and Design Euregio van waaruit, bedrijven in de maakindustrie, de zorg en de mode worden ondersteund op het vlak van designinnovatie. Hiervoor werken wij nauw samen met onze partners: de steden Genk en Hasselt, UHasselt, PXL en de KHLim.

Op het kruispunt tussen economie en cultuur wordt verder ingezet op de verdere ontwikkeling van de Limburgse creatieve economie. Voor de verdere operationele uitbouw van het Limburgs platform IDE wordt in het ontwerp provinciaal budget meer dan 2 miljoen euro voor deze legislatuur voorzien. Verder wordt ook **600 000 euro** vrijgemaakt voor de organisatie van enkele grote exposureprojecten die onze provincie op het vlak van creatieve economie op de Vlaamse en Euregionaal kaart dient te zetten.

Vraag Aanbod op de arbeidsmarkt = duurzaam werk

De Limburgse arbeidsmarkt kent een bijzonder negatieve evolutie. De werkloosheid en de Limburgse jeugdwerkloosheid in het bijzonder, is de voorbije jaren significant gestegen. Eind juni noteerde de VDAB 30 155 nwwz. Tov vorig jaar is dit een stijging van 11,5 % (stijging met 3 104 nwwz). De werkloosheidsgraad bedraagt d.d. 2013-06-30 7,95 %. Dit is een stijging met 0,29% tov juni 2012.

	jun 2013	%	jun 2012	verschil	mei 2013	verschil	
NWWZ	30.155	100,0%	27.051	+11,5%	30.092	+0,2%	
Werkloosheidsgraad							
Totaal	7,56%		6,82%	+0,74	7,55%	+0,01	
Mannen	7,24%		6,13%	+1,11	7,31%	-0,07	
Vrouwen	7,95%		7,66%	+0,29	7,84%	+0,11	
Kenmerken van de Niet-Werkende Werkzoekenden (NWWZ)							
Categorie	WZUA	23.713	78,6%	21.446	+10,6%	23.849	-0,6%
	BIT	2.060	6,8%	1.841	+11,9%	1.828	+12,7%
	Vrij ingeschreven	2.612	8,7%	2.091	+24,9%	2.615	-0,1%
	Andere	1.770	5,9%	1.673	+5,8%	1.800	-1,7%
Geslacht	Mannen	15.785	52,3%	13.331	+18,4%	15.924	-0,9%
	Vrouwen	14.370	47,7%	13.720	+4,7%	14.168	+1,4%
Leeftijd	< 25 jaar	6.345	21,0%	5.480	+15,8%	6.268	+1,2%
	25 tot 50 jaar	16.376	54,3%	14.318	+14,4%	16.444	-0,4%
	≥ 50 jaar	7.434	24,7%	7.253	+2,5%	7.380	+0,7%
Studieniveau	Laaggeschoold	14.588	48,4%	13.707	+6,4%	14.845	-1,7%
	Middengeschoold	11.792	39,1%	10.154	+16,1%	11.716	+0,6%
	Hooggeschoold	3.775	12,5%	3.190	+18,3%	3.531	+6,9%
Werkloosheids duur	< 1 jaar	17.722	58,8%	15.568	+13,8%	17.602	+0,7%
	1 tot 2 jaar	5.155	17,1%	4.177	+23,4%	5.182	-0,5%
	≥ 2 jaar	7.278	24,1%	7.306	-0,4%	7.308	-0,4%
Nationaliteit	Niet-EU	2.097	7,0%	1.896	+10,6%	2.120	-1,1%
Origine	Allochtonen	7.110	23,6%	6.479	+9,7%	7.238	-1,8%
Arbeidsgehandicapten		5.224	17,3%	4.737	+10,3%	5.169	+1,1%
WZ in een kansengroep		21.552	71,5%	19.983	+7,9%	21.819	-1,2%

De provincie heeft recent een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met VDAB voor het realiseren van een geïntegreerd (arbeidsmarkt en onderwijs) en inclusief (aandacht voor kansengroepen) competentieversterkend provinciaal beleid teneinde de provinciale werkloosheid significant terug te dringen, de match tussen de Limburgse arbeidsmarkt en bedrijfsleven te verbeteren, de wendbaarheid van de Limburgse arbeidsmarkt in relatie met de ontwikkeling van nieuwe economische speerpunten te verhogen en de groeipotenties van de sociale economie te valoriseren.

Deze samenwerkingsovereenkomst wordt door de deputatie ingevuld enerzijds met een flankerend provinciaal arbeidsmarktbeleid en door projectwerking via de beschikbare budgetten van het huidige

en nieuwe ESF-programma en via de ESF-enveloppe ten bedrage van 16,5 miljoen euro, voorzien in het extra toegewezen Europees budget van 66,5 miljoen euro.

Op de provinciale meerjarenbegroting wordt voor het flankerend provinciaal arbeidsmarktbeleid voor deze legislatuur 3 miljoen euro ingeschreven:

- 1,5 miljoen euro voor de subsidiëring van vacaturegerichte kortlopende opleidingen
- 600 000 euro voor sociale economie
- 900 000 euro voor de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst provincie Limburg/sociale economie en voor een actief, maatgericht provinciaal en gemeentelijk arbeidsmarktbeleid

In het provinciaal arbeidsmarktbeleid worden drie elkaar versterkende klemtonen gelegd:

- Gebiedsgerichte focus
- Sectorgerichte focus
- Een focus op bepaalde doelgroepen.

De negatieve evolutie van de Limburgse arbeidsmarkt en de te verwachten uitstroom nav de sluiting van Ford en de toeleveranciers manifesteren zich zeer sterk in sommige Limburgse gemeenten en regio's. Het historisch zeer kwetsbaar arbeidsmarktprofiel van de vroegere mijngemeenten komt opnieuw aan de oppervlakte. Doch ook de andere Limburgse regio's worden geconfronteerd met een groeiende werkloosheid. Een gedifferentieerd beleid op maat per regio is dus wenselijk. Samen met de lokale besturen, die de decretale regierol inzake lokale werkgelegenheid hebben, zal de provincie, samen met de VDAB, sterk inzetten op een actief, maatgericht provinciaal en gemeentelijk arbeidsmarktbeleid.

Sectorgericht prioriteert de deputatie diverse sectoren, m.n. industrie, logistiek, zorgeconomie, bouw, industrie, voeding, vrijetijdseconomie, toerisme,...

Op het vlak van doelgroepen moet worden vastgesteld dat de stijging van de Limburgse werkloosheid zich voltrekt in twee doelgroepen: de jongeren en de 50-plussers. Om de werkzaamheidsgraad van de 50-plussers te verhogen is vorig jaar een specifiek traject in 8 sectoren gestart. Deze acties zal worden versterkt met bijkomende acties om de werkloosheid van de 50-plussers terug te dringen.

Een hele reeks van acties wordt ondernomen om de jeugdwerkloosheid terug te dringen.

Focus ligt, bij de inzet van de middelen op maatschappelijk kwetsbare jongeren. Jongeren die het moeilijk hebben zich binnen deze maatschappij te integreren. Jongeren die het owv hun afkomst, thuissituatie, statuut... een groter risico lopen op achterstelling of uitsluiting.

Hierbij wordt de klemtoon gelegd op verschillende domeinen. Maatschappelijk kwetsbare jongeren worden in hun contacten met maatschappelijke voorzieningen (school, arbeid, vrijetijd...) vooral en steeds opnieuw geconfronteerd met de negatieve aspecten van het aanbod, waardoor ze nog kwetsbaarder worden. Ze komen meer in contact met justitie, zijn kwetsbaarder binnen het onderwijssysteem en de arbeidsmarkt. In tegenstelling tot mensen die vooruit geraken ('sociale

mobilititeit'), dreigen deze kwetsbare groepen eerder 'sociaal te overleven' ipv vooruit te kunnen geraken.

Vanuit de jeugdwerking wordt daarom de nadruk gelegd op deze doelgroep, en begeleiding ingezet op maat, teneinde deze kwetsbare doelgroepen eveneens op een spoor van 'sociale mobiliteit' te zetten ipv op een 'overlevingsmodus', en met het oog op het doorbreken van de vicieuze cirkel waarin veel van deze jongeren belanden. Hierbij gaat het om structurele en langetermijn-initiatieven waarbij we in de begeleiding die voor een toename van het 'sociaal kapitaal' zorgen van de kwetsbare groepen, teneinde hen een perspectief te geven.

Maar ook vanuit het onderwijsopspunt wordt ingezet op deze doelgroep teneinde de hoge cijfers van ongekwalificeerde uitstroom te verminderen en bijgevolg de jeugdwerkloosheid zo veel mogelijk terug te dringen. Jongeren motiveren de draad op te pakken en hun onderwijsloopbaan te finaliseren, jongeren extra te motiveren, al dan niet via schoolexterne initiatieven, zodat ze finaal in het arbeidscircuit kunnen opgenomen teneinde een toekomst uit te bouwen. Maar ook jonge leerkrachten leren omgaan met specifieke doelgroepen is van kapitaal belang, willen ze jongeren, die het moeilijk hebben kunnen begeleiden en motiveren hun schoolloopbaan af te maken.

Daarnaast wordt binnen onderwijs ook ingezet op de afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Het technisch- en beroepsonderwijs zijn vaak niet afgestemd op de noden van de arbeidsmarkt, er is een tekort aan stageplaatsen voor vele studenten uit deze richtingen, er zijn onvoldoende technisch opgeleiden om aan de vraag van de arbeidsmarkt tegemoet te komen... en dit terwijl de technische richtingen in de nijverheidsscholen eerder minder leerlingen aantrekken. Daartoe is het belangrijk dat jongeren hun talenten leren ontdekken en ontwikkelen zodat ze, ondanks het watervalstelsel, toch gemotiveerd worden om een opleiding te volgen waarin ze later ook hun toekomst willen uitbouwen.

Taal tenslotte is een belangrijk gegeven om schoolachterstand te voorkomen en een plaats op de arbeidsmarkt te verwerven. Echter, heel wat kinderen, jongeren maar ook volwassenen kampen met taalachterstand die een vlotte doorstroming in het onderwijs en/of arbeidsmarkt vaak in de weg staan. Taalinitiatieven stimuleren, van peuters tot jongeren en volwassenen blijft van kapitaal belang teneinde heel wat ongelijkheid weg te werken.

De negatieve evolutie op de arbeidsmarkt dreigt een watervalstelsel te veroorzaken naar de zogenaamde kansengroepen. Het behoud van tewerkstelling en de hertewerkstelling en jobcreatie van kansengroepen en personen met een arbeidsbeperking is de komende jaren meer dan nodig. De ondernemingen in de sociale economie zijn belangrijke partners om de tewerkstelling voor deze doelgroep op peil te houden. Een belangrijke doelstelling is het behoud van de bestaande tewerkstelling in lopende tewerkstellingsprojecten, zoals de parkrangers bij de drie regionale landschappen voor het onderhoud van toeristisch-recreatieve infrastructuur en duurzaam groenbeheer.

Sociaal Limburg

Als je (terug) op de arbeidsmarkt terecht komt en op zoek moet gaan naar een nieuwe job, is een bijkomende opleiding een belangrijke troef. Jonge ouders komen echter vaak in de verleiding het volgen van een opleiding even uit te stellen of doen dit noodgedwongen. Helaas wordt het daardoor vaak moeilijk om later (opnieuw) aansluiting te vinden op de arbeidsmarkt. We vinden het dan ook belangrijk in het kader van SALK de opleiding van jonge ouders te faciliteren. We onderzoeken samen met K&G en de VDAB hoe we dit best organiseren. En hoe we samen op een duurzame manier extra opvangplaatsen kunnen creëren in Limburg die prioritair ter beschikking zijn van ouders die een opleiding volgen in het kader van een begeleiding door de VDAB. De provincie stelt 3 miljoen euro ter beschikking gedurende een periode van 4 jaar. De organisatoren van opvangplaatsen krijgen 7000 euro per kind per jaar van de provincie. De ouders betalen een bijdrage naargelang hun inkomen. K&G zal alle extra plaatsen binnen de termijn van 4 jaar overnemen binnen de reguliere subsidiëring als IKG-opvangplaatsen.

Op die manier geven we een impuls om tussen de 100 en 400 opvangplaatsen bijkomend te erkennen en te subsidiëren door het Vlaamse Kind & Gezin in Limburg. En geven we jonge ouders een impuls om zich voor te bereiden op een nieuwe job, in de wetenschap dat hun kind kan genieten van een kwalitatieve opvang. Dit versterkt jonge gezinnen.